

СУЧАСНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАКЛАСНИХ ЗАХОДІВ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЗАСОБАМИ ФОЛЬК-АРТ-ФЛЕШМОБУ

Національна система освіти України спонукає вчителів музичного мистецтва до пошуку й впровадження сучасних форм організації позакласних заходів, які б допомагали формувати особистість національного типу. Однією із цих акцій є залучення учнів початкової школи до фольк-арт-флешмобу.

Впровадження новітніх проектів у практику вчителів музичного мистецтва допомагає поєднати дидактичні функції, традиційні прийоми і засоби навчання, збагачує й поповнює навчально-виховний процес початкової школи новими формами роботи, що сприяє більш ефективному засвоєнню музичного навчального матеріалу, національного пісенного фольклору, звичаїв і традицій українського народу.

Ключові слова: позакласний захід, навчально-виховний процес, колективна музично-творча діяльність, національний пісенний фольклор, акція, фольк-арт-флешмоб.

Організація позакласних заходів засобами фольклору як форма реалізації творчого потенціалу молодших школярів є ефективним засобом формування гармонійно розвинутої особистості. Ця робота не тільки поглиблює знання учнів, а також сприяє розширенню культурологічного кругозору школярів, розвитку їхньої творчої активності, естетичного смаку.

Відповідно до Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року та положенню з Комплексної програми художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, зміст художньо-естетичного виховання школярів у позаурочний час має спрямовуватися на узгодження системи цінностей суспільства, комплексу функцій мистецтва у формуванні духовного світу особистості з можливостями їх сприймання кожним індивідом у процесі інтерпретації.

У навчально-виховному процесі початкової школи значне місце посідає колективна музично-творча діяльність. Однорідна музична композиція охоплює такі види музичної творчості як пісенне, танцювальне, інструментальне. Сучасність диктує необхідність введення нових форм і методів навчання і виховання, які здатні виховувати людей високодуховних, естетико-грамотних.

Розробка й впровадження у навчально-виховний процес нових педагогічних технологій, інтеграційний підхід до викладання предметів естетичного циклу в сучасній школі – один із напрямків активних пошуків нових педагогічних рішень, що сприяють розвитку творчого потенціалу як вчителів так і учнів. У позаурочний час створюються сприятливі умови для реалізації творчого потенціалу школярів у різноманітних формах, однією з яких є – флешмоб, течія, що дає змогу спілкування, прилучає школярів до творчого процесу, активізує пізнавальну діяльність учнів, допомагає відчутти єдність світу й людини, виявляє загальнолюдські цінності, сприяє формуванню цілісного світосприймання.

У статті розкрито функціональну характеристику сучасної форми організації позакласних заходів в початковій школі засобами фольк-арт-флешмобу.

В контексті європейської й світової інтеграції з орієнтацією на загальнолюдські демократичні цінності суспільства сучасні культурологічні процеси в Україні формуються на багатовікових вітчизняних традиціях. Звертання до джерел української народної педагогіки, які засновані на багатому досвіді народу щодо виховання й навчання дітей, сконцентровані в національному пісенному й інструментальному фольклорі, традиціях, звичаях і обрядах, що дає можливість використовувати їх як засіб виховного впливу на учнів початкових класів. Проблема збереження і пропаганди національного пісенного фольклору, народного танцю, мовлення, формування у суспільстві взаємоповаги між народами є одним із головних шляхів оздоровлення людських відносин.

Важливими науковими та практичними завданнями є формування у молодших школярів естетичного ставлення до звичаїв, обрядів, традицій українського народу.

Прискорення процесу обміну інформацією, формування свого особистого соціального простору, можливість експериментувати в конструюванні власної ідентичності, нарешті, анонімність віртуального світу відкривають дорогу новим формам соціальності, і в остаточному підсумку можуть послужити причиною колосальних змін у самій структурі суспільних відносин.

Аналізом цих процесів займаються фахівці в області гуманітарних наук, насамперед соціологи й психологи. Ці дослідження часом також впливають на об'єкт свого вивчення. Саме це відбулося з оглядовою роботою американського соціолога Говарда Рейнгольда, чия книга "Smart Mob: The Next Social Revolution" вийшла в США в 2003 році, послужила поштовхом до розвитку нового руху, що одержав назву "flashmob" або "smartmob" (другий варіант більше розповсюджений на Заході). Рейнгольд у книзі виступив у ролі футуролога, пророкуючи прийдешню соціальну революцію, у рамках якої розумна юрба, використовуючи симбіоз Інтернету й мобільного зв'язку, буде робити радикальний вплив, як позитивне, так і руйнівне, на всі області діяльності людського співтовариства [2].

Про невичерпні виховні можливості національного фольклору писали Л.Українка, М.Вовчок, О.Маркович, І. Франко, В.Верховинець, К.Квітка, С.Грица, Ф. Колесса, М. Лисенко, М. Леонтович та ін..

Дослідження А.Владимирової, О. Воропай, Л.Ф. Вудвуд, І.М. Вудвуд, Г.Довженок, А.Іваницького, С.Килимника, С.Садовської, В.Семеренського, В.Скуратівського, М.Стельмаховича, П.Черемиського, Л.Черкаського та ін. доводять що український народ з давніх-давен вирізнявся своєю музикальністю, ритмічністю та пісенністю.

Розвиток електронних засобів комунікації, таких як стільниковий зв'язок і Інтернет, істотно вплинуло не тільки на соціально-економічну сферу нашого життя, але й на соціально-культурну. Наприкінці минулого століття поняття "віртуальна реальність" остаточно пішло з абстрактної сфери в повсякденне життя суспільства. Знайомства через Інтернет, спілкування на форумах і в ЖЖ (живих журналах від англ. Live Journal), не говорячи вже про спілкування за допомогою SMS-Повідомлень, не тільки відкрили для людської комунікації нове поле – віртуальний простір, але й істотно змінили саму стратегію соціального поведіння людини в сучасному суспільстві.

У навчально-виховному процесі формування у молодших школярів естетичного ставлення до фольклору ведеться пошукова робота нових форм, методів, прийомів художньо-образного освоєння дійсності. Надається перевага питанням, що пов'язані з емоційною сферою учнів, розвитку їхньої творчої активності, естетичної свідомості. Водночас виникає проблема, наскільки молодші школярі є підготовленими до сприймання фольклору з урахуванням естетичних закономірностей, законів гармонії та краси.

Як стверджує Н. Авер'янова, сучасне українське суспільство перебуває у непростій ситуації пошуку власного шляху розвитку, удосконалення, національної ідентичності, яка забезпечує збереження культурної самобутності у світі, що глобалізується і що "важливою умовою оптимізації національного виховання є створення цільової культурно-мистецької програми з урахуванням української культурної спадщини й архетипів національної культури" [1, с.53-56].

Отже, метою цієї статті є визначення сучасних форм організації фольклорних позакласних заходів в початковій школі.

Мета конкретизується у завданнях:

- визначити та обґрунтувати сутність формування у молодших школярів комунікативних якостей, моральних та естетичних цінностей;
- висвітлити актуальність формування в учнів початкової школи естетичного ставлення до фольклору.

Жанрове багатство народної педагогіки є результатом розмаїтості її життєвих функцій, пов'язаних із трудовим і сімейним життям, святами календарно-обрядового циклу,

польовими роботами. Цілісно розглядати теорію і практику художньо-образної мови різних видів мистецтв, формувати уявлення про види та жанри національного пісенно-танцювального фольклору, розширювати музично-естетичний досвід, розуміти зв'язки музичного і хореографічного мистецтв з природним і предметним середовищем, життєдіяльністю людини засобами масової інформації та сучасною технікою допоможе акція арт-моб.

До арт-мобів (моб-арт) відносяться акції, що мають художню цінність і, як наслідок, складність реалізації, що іноді вимагає відступи від деяких правил флешмобу. Як правило, вони виконуються невеликою кількістю учасників з використанням реквізиту й більш націлені на видовище, естетику. Арт-моб припускає репетиції, у арт-мобу є команда, що складається з режисерів, сценаристів, людей, що допомагають із організацією. Але він не перестає бути мобом, тому як всі основні правила під час акції мають силу.

Флешмоб (від англ. *flash mob* – *flash* – спалах; мить; *mob* – юрба; перекладається як "миттєва юрба"; порівн. напр. *flash flood*, "внезапный паводок") – це заздалегідь спланована масова акція, у якій велика група людей з'являється в громадському місці, виконує заздалегідь заплановані дії (*сценарій*) і потім розходить. Збір учасників флешмобу здійснюється за допомогою зв'язку (в основному це Інтернет). Флешмоб розрахований на випадкових глядачів, викликаючи у них змішані почуття нерозуміння, інтересу й навіть участі. Серед можливих варіантів учасники флешмобів часто шукають:

- розвагу;
- відчуття себе вільним від суспільних стереотипів поведінки;
- спробу зробити враження на оточуючих і одержати гострі відчуття;
- самоствердження (випробовування себе: "Чи зможу я це зробити на людях?");
- відчуття причетності до спільної справи;
- одержання ефекту, як від групової психотерапії;
- емоційну підзарядку;
- нових друзів.

У поєднанні з етнографічними, календарно-обрядовими традиціями, звичаями пісенно-танцювальні фольклорні твори відображають самобутню систему духовності й практично-дійовий досвід народного життя. У казках, піснях, думах, баладах та інших жанрах фольклору художньо відображені зразки, еталони національних духовних цінностей, самобутність української психології, які майже неможливо піддати математичним вимірам, статистичній обробці.

Прикладом може служити організація акції Art-flash mob за темою "Різдвяні свята від Катерини до Водохреща":

1. В класах, які запрошені на флешмоб, за темою формуються команди по 4-6 учнів;
2. Кожній команді пропонується підготувати виступ до 5 хвилин по одному з шести Різдвяних свят: День Катерини, свято Андрія Первозванного, свято Наума, День святого Миколая, Різдво Христове. Коляда. Василь та Маланка, Свято Водохреща
3. Готуються дві ведучі для презентації виступу кожної команди.
4. Призначається день, місце та час проведення Різдвяного арт-флеш мобу.

Арт-флешмоб пов'язаний майже з усіма навчальними дисциплінами, особливо з фольклористикою, мистецтвознавством, культурологією, хореографією, ритмікою, шкільною педагогікою, логікою, дитячою психологією, народознавством, історією, географією тощо. В результаті систематичної роботи з даного питання підвищується рівень естетичної культури учнів, їхній творчий розвиток.

Народна культура та мистецтво українців вважаються одними з найбагатших надбань культурної спадщини європейських націй.

Розвиток електронних засобів комунікації, таких як стільниковий зв'язок і Інтернет, істотно вплинуло не тільки на соціально-економічну сферу нашого життя, але й на соціально-культурну. Педагогічні знання та вміння народу, традиції, звичаї та обряди виступають засобом виховного впливу на учнів. Фольк-арт-флешмоб – це проектно-

пошукова діяльність вчителів і учнів; мистецтво, що розраховане на увагу. В подальшому підготовка та проведення таких акцій дасть позитивний результат у вихованні в учнів естетичного ставлення до національних культурних надбань народу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Авер'янова Н. М. Образотворче мистецтво як чинник національного виховання особистості (українознавчий аналіз): дис. канд. філос. наук: 09.00.12 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2007. – 220 арк. – Бібліогр.: арк. 181-220.
2. Говард Рейнгольд. "Smart Mob: The Next Social Revolution" / Рейнгольд Говард. – 2003. [Електроний ресурс] [bestreferat.ru/referat-392339.htm].
3. Джесси Рассел. Флешмоб /Рассел Джерси. – Санкт-Петербург, Книга по Требованию, 2012 г.- 74 с.

Владимирова А.Л.

СОВРЕМЕННЫЕ ФОРМЫ ОРГАНИЗАЦИИ ВНЕКЛАССНЫХ МЕРОПРИЯТИЙ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ СРЕДСТВАМИ ФОЛЬК-АРТ-ФЛЕШМОБА

Национальная система образования Украины побуждает учителей музыкального искусства к поиску и внедрению современных форм организации внеклассных мероприятий, которые помогли бы формировать личность национального типа. Одной из форм привлечения учеников начальной школы к участию в коллективной музыкально-творческой деятельности выступает акция фольк-арт-флешмоб.

Внедрение новейших проектов в практику учителей музыкального искусства помогает соединить дидактические функции, традиционные приемы и средства обучения, обогащает и пополняет учебно-воспитательный процесс начальной школы новыми формами работы, которая оказывает содействие более эффективному усвоению музыкального учебного материала, национального песенного фольклора, обычаев и традиций украинского народа.

Ключевые слова: внеклассное мероприятие, учебно-воспитательное процесс, коллективная музыкально-творческая деятельность, национальный песенный фольклор, акция, фольк-арт-флешмоб.

Владимирова А.Л.

CONTEMPORARY FORMS OF EXTRACURRICULAR ACTIVITIES IN ELEMENTARY SCHOOL MEANS OF FOLK ART-FLASHMOB

The national education system encourages teachers to Ukraine musical art search and introduction of modern forms of organization of extra-curricular activities that help to shape the identity of a national type. One of the ways to attract elementary school students to participate in a collective musical-creative activity appears share folk-art flash mob.

Introduction of the newest projects in the practice of teachers of musical art helps connect the didactic function, traditional techniques and tools for learning, enriches and adds to the educational process of primary school new forms of work, which provides assistance to more efficient assimilation of musical training material, national folk songs, customs and traditions of Ukrainian people.

Key words: extra-curricular activities, educational process, the collective musical-creative activity, national folk songs, action, folk-art flash mob.